

Автор: Чишко Катерина Олександрівна, кандидат юридичних наук, Харківський національний університет внутрішніх справ; Закоморний Ярослав Олегович, курсант 3-го курсу факультету № 2, Харківський національний університет внутрішніх справ

[Секція 10. Судові та правоохоронні органи. Адвокатура]

МОЖЛИВІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ВИБІРКОВОЇ ПЕРЕВІРКИ ТРАСПОРТНИХ ЗАСОБІВ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ

В Україні проводиться масштабна реформа Міністерства внутрішніх справ, одними з основних цілей якої є: збільшення рівня довіри населення до поліції; кардинальна зміна її організаційної роботи; зниження рівня злочинності. Разом з тим у законодавстві, що регулює діяльність поліції не достатньо повно окреслені права правоохоронців, через що під час роботи поліції виникають певні курйозні ситуації. Наприклад, поліцейський запідозривши, що водій знаходиться в стані алкогольного сп'яніння, згідно діючого законодавства, не має права зупинити його (водія) доки він не порушить правила дорожнього руху, хоча п.п. а п. 2.9. Правил дорожнього руху водієві забороняється керувати транспортним засобом (далі - ТЗ) у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння[1]. Між іншим «нетверезий водій» може стати причиною дорожньо-транспортної пригоди (далі - ДТП), у тому числі з летальними наслідками. Зазначеної ситуації можна було б уникнути маючи в національному законодавстві таку підставу зупинки ТС як, наприклад поширену в країнах Європейського Союзу, вибірку перевірку.

В зарубіжних країнах вибіркова перевірка являється достатньо поширеним явищем, яке застосовується не лише за для виявлення водіїв, які керують ТЗ у стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння. Наприклад, фінляндські поліцейські використовують вибірку перевірку автомобілів для забезпечення безпеки аеропортів, у разі надходження повідомлення про будь-яку загрозу масштабного характеру за участю додаткових патрулів поліції. Поліція може перевірити кожен автомобіль або через один і так далі - це залежить від ступеню загрози[1].

Також вибіркова перевірка є невід'ємним заходом французької поліції, яка теж здійснює її задля забезпечення безпеки населення. Це дозволяє звести імовірний ризик виникнення небезпеки до мінімуму та забезпечити публічну безпеку в аеропортах, на залізницях, основних автомагістралях тощо[2].

Окрім, вибіркової перевірки поліція в інших країнах дуже часто проводить рейди, під час яких зупиняє всі машини на окремій ділянці дороги і перевіряє

водіїв на наявність алкоголю в крові чи тиску і глибину протектора шин. Проведення подібних «поліцейських перевірок» є законною підставою для зупинення ТЗ - вони передбачені нормативно-правовими актами, що регулюють діяльність поліції Фінляндії, Франції, Нідерландів тощо. Така зарубіжна практика вже врятувала сотні життів людей.

У той же час чинним законодавством України не передбачено застосування поліцією такого превентивного поліцейського заходу як вибіркова перевірка. Натомість, у ст. 35 Закону України «Про національну поліцію»[4] надано вичерпний перелік підстав зупинки ТЗ працівниками поліції, який на нашу думку, на жаль, не зовсім відповідає сьогоднішнім реаліям, ускладнюючи роботу поліції. Оскільки обмежує її повноваження та унеможливорює попередження вчинення деяких правопорушень у сфері безпеки дорожнього руху.

Таким чином, на нашу думку необхідно внести зміни до Закону України «Про Національну поліцію», а саме розширити підстави зупинки ТЗ поліцейськими, додавши ще один - вибіркову перевірку з метою забезпечення безпеки дорожнього руху, зменшення випадків ДТП за участю водіїв, які знаходяться в алкогольному або наркотичному сп'янінні. З цією метою, вважаємо необхідними викласти ч. 1 ст. 36 Закону України «Про Національну поліцію» у наступній редакції: «Поліцейський може зупиняти транспортні засоби з метою проведення вибіркової перевірки або у разі...».

Література:

1. Про Правила дорожнього руху: постанова Кабінету Міністрів України від від 10.10.2001 № 1306. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001-%D0%BF>.

2. Інтернет-видання «ГОРДОН». Загроза теракту в аеропорту Амстердама: поліція проводить вибіркову перевірку автомобілів. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://gordonua.com/news/worldnews/ugroza-terakta-v-aeroportu-amsterdama-policiya-provodit-vyborochnuyu-proverku-avtomobiley-143092.html>;

3. «Аргумент». У Парижі перед конференцією по клімату затримані сотні протестувальників. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://argumentua.com/novosti/v-parizhe-pered-konferentsiei-po-klimatu-zaderzhany-sotni-protestuyushchikh-foto>;

4. Фінська дорожня поліція. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.vse.fi/dorozhnaja-policija/>;

5. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 // Відомості Верховної Ради. 2015 – № 40-41.– ст.379.